

רע"פ 5112/18 - מנחם פנסו נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 5112/18

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט י' אלרון

המבקש: מנחם פנסו

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסקי דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בעפ"ג 38755-05-17 מיום 22.10.2017 שניתן על ידי כב' הנשיא אברהם טל וכב' השופטות זהבה בוסתן ונאוה בכור ובעפ"ג 16279-01-18 מיום 10.6.2018 שניתן על ידי כב' הנשיא אברהם טל וכב' השופטות דנה מרשק מרום ונאוה בכור

תאריך הישיבה: י"ז בשבט התשע"ט (23.1.2019)

בשם המבקש: עו"ד אלון קריטי
בשם המשיבה: עו"ד נילי פינקלשטיין

פסק-דין

בקשת רשות ערעור על פסקי דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לודבעפ"ג 38755-05-17 מיום 22.10.2017
(כב' הנשיא א' טלובב' השופטות ז' בוסתן ו-נ' בכור)(להלן: הערעור הראשון) ובעפ"ג 16279-01-18 מיום 10.6.2018
(כב' הנשיא א' טלובב' השופטות ד'מרשק מרום-נ' בכור)(להלן: הערעור השני).

1. נגד המבקש הוגשו שני כתבי אישום בעבירות סמים כדלקמן:

א. ת"פ 39904-05-16 הוגש לבית המשפט השלום בראשון לציון ביום 19.5.2016 וייחס למבקש עבירה של החזקת סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של כ- 50 גרם שלא לצריכה עצמית (לפי סעיף 7(א)+7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה)). בגין ההליכים בתיק זה היה המבקש עצור בפיקוח אלקטרוני (להלן: התיק הראשון).

ב. ת"פ 40965-10-16 הוגש לבית משפט השלום בראשון לציון ביום 30.10.2016 וייחס למבקש עבירות של גידול סם מסוכן (לפי סעיף 6 לפקודה + סעיף 29(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק)); החזקת סמים שלא לצריכה עצמית (לפי סעיף 7(א)+7(ג) רישא לפקודה); והפרת הוראה חוקית(לפי סעיף 287(א) לחוק). העבירות כאן נעברו על ידי המבקש תוך כדי מעצרו בפיקוח אלקטרוני כאמור לעיל(להלן: התיק השני).

התיק הראשון והתיק השני התנהלו במקביל בבית משפט השלום בראשון לציון בפני שני מותבים שונים.

2. ביום 5.4.2017 נגזר דינו של המבקש בתיק הראשון ל- 38 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

ביום 6.4.2017 (יום לאחר מתן גזר הדין בתיק הראשון), נגזר דינו של המבקש בתיק השני ל- 22 חודשי מאסר בפועל. בגין טעות שנגרמה בעטייה של המשיבה, שלא עדכנה את בית המשפט בקיומו של גזר הדין בתיק הראשון, לא פירט בית המשפט את אופן נשיאת עונש המאסר שהוטל בתיק השני. בנסיבות האמורות חלה הוראת סעיף 45(ב) לחוק, לפיה עונש המאסר בתיק השני יחפוף לעונש המאסר בתיק הראשון.

3. לאחר שהמשיבה גילתה את הטעות שנפלה וסברה כי התוצאה העונשית הכוללת, לפיה חפיפת 22 חודשי מאסר שהוטלו בתיק השני מביאה לתוצאה עונשית שאינה הולמת את חומרת המעשים, הגישה ביום 18.5.2017 את הערעור הראשון, בו התבקשה ערכאת הערעור להורות על צבירת העונשים ו/או לחילופין החזרת הדין לבית משפט השלום לגזירת הדין מחדש.

4. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המשיבה בערעור הראשון. לאחר ששקל את מכלול השיקולים והאינטרסים החליט לבטל את גזר הדין ולהשיב את הדין בו לערכאה דלמטה.

5. ביום 4.1.2018 גזר בית משפט השלום בראשון לציון את דינו של המבקש מחדש, כך שמתוך 22 חודשי המאסר בפועל שהוטלו יופעלו 5 חודשים בחופף ויתרתם במצטבר. בית המשפט נימק את מסקנתו העונשית בכך שחפיפה מלאה של העונשים לא מביאה לכלל ביטוי עונשי את משמעות העבירות החמורות בגין הורשע בתיק השני.

6. על גזר דינו של בית משפט השלום הוגש הערעור השני לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז-לוד. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור וקבע כי המדיניות המשפטית אינה אמורה להשתנות "מקום בו התביעה לא היתה מודעת לקיומו של גזר דין נוסף בעניינו של המערער, לא הפנתה את תשומת לבו של בית המשפט קמא לכך, ונמצא שיוצא חוטא נשכר לא כל שכן מקום בו להתנהלות התביעה ניתן ביטוי הולם בגזר הדין המשלים על ידי חפיפת חלקו של עונש המאסר למאסר הנוכחי". לסיכום נקבע, כי התוצאה העונשית סבירה ומאוזנת ואינה מצדיקה התערבות. עוד נקבע, כי "חובתו של בא כוח המערער, כמו של המאשימה, היתה להאיר את תשומת לבו של בית המשפט קמא לכל נסיבה רלוונטית שנעלמה מעיניו טרם מתן גזר הדין".

7. בבקשת רשות הערעור מיקד בא כוח המבקש את טיעונו בדברי בית המשפט באשר להתנהלות הצדדים ובמיוחד לענין חובתו של סניגור לגלות לפני בית המשפט, בניגוד לאינטרס של לקוחו, דבר קיומו של גזר הדין הראשון שהוטל על המבקש. עוד נטען, כי גזירת דינו מחדש של המבקש תוך חפיפת 5 חודשי מאסר בלבד וצבירת יתרתו הביאה להחמרה בענישה. עוד נטען כי בהתחשב במכלול הנסיבות ראוי היה לחפוף את מלוא תקופת המאסר בתיק השני לזו שהוטלה בתיק הראשון.

להשלמת התמונה נציין כי הסנגוריה הציבורית ביקשה להצטרף לבקשת רשות הערעור כידיד בית המשפט בשאלה אותה מעלה בא כוח המבקש, באשר ליחס בין חובת הסניגור כלפי לקוחו לחובתו כלפי בית המשפט.

המשיבה התנגדה למתן רשות ערעור. לדידה, השאלה אותה מציב בא כוח המבקש במוקד הבקשה חרף היבטיה העקרוניים אינה נדרשת להכרעה משלא היתה לה השלכה על עניינו של המבקש לפנינו. מטעם זה התנגדה לצירופה של הסנגוריה הציבורית להליך כידיד בית המשפט. עוד ציינה, כי חרף ביקורתו של בית המשפט המחוזי כלפי הצדדים ודבריו באשר לחובותיהם של המייצגים משני צדדי המתרס כלפי בית המשפט "ההצדקה להחזרת הדיון לבית משפט השלום לגזירת הדין מחדש היתה העדרה של 'עובדה חשובה ומהותית'", קרי, אי הבאת העובדה בדבר קיומו של גזר הדין בתיק הראשון לידיעת בית המשפט.

8. לאחר ששמענו את טיעוני באי כוח הצדדים בעל פה החלטנו שלא לצרף את הסנגוריה הציבורית להליך כידיד בית המשפט ולא ליתן רשות ערעור, ננמק:

הטענה המשפטית אותה הציג בא כוח המבקש הינה שאלת חובת הנאמנות של סנגור כלפי לקוחו מחד ומאידך חובת הסנגור כקצין בית המשפט כלפי בית המשפט. אמנם יש בטענה היבטים עקרוניים הראויים להכרעה, אך נראה כי בנסיבות עניינו של המבקש הדבר אינו נדרש. משכך, שאלה זו תמתין לעת מצוא.

מקריאת פסק דינו של בית המשפט המחוזי בערעור הראשון עולה כי השאלה שעמדה להכרעה היתה שאלת השפעת הטעות על גזר דינו של בית משפט השלום, ולא מי היה אחראי לגרימת הטעות. בלשון בית המשפט המחוזי

"הסוגיה בבסיס הערעור שבפנינו עניינה נפקותו של גזר דין שניתן תוך שנעלמה מעיניה של הערכאה הדיונית העובדה כי המשיב נדון יום קודם לכן למאסר ממושך של 38 חודשי מאסר בפועל בתיק אחר, וכפועל יוצא - גם היקף חובת סנגור לחשוף את המידע שברשותו לבית המשפט בנסיבות אלה, ומניעת הטעייתו".

אף שבית המשפט המחוזי נדרש בפסק דינו, ולטעמנו מעבר לנדרש, לשאלת חובות הסנגור ורשלנות התביעה, הוא הכריע את סוגית הטעות לגופה והחליט כדלקמן: "מששקלנו בכובד ראש את השיקולים ואת מכלול האינטרסים ובמכלול זה אינטרס המשיב לצד האינטרס הציבורי ורשלנות התביעה, הגענו לכלל מסקנה כי מן הצדק לתקן את הפגם, לבטל את גזר הדין ולהשיב את הדיון לערכאה דלמטה". במילים אחרות, משנפלה טעות יש לתקנה משהאינטרס הציבורי מחייב את תיקונה ואין כל משמעות לשאלה מי מהצדדים היה אחראי לה. הנמקתו ומסקנתו של בית המשפט המחוזי מקובלות עלינו. שקלנו את טענת המבקש כי עונשו הוחמר בעקבות הטעות ולא מצאנו בה ממש. העונש הכולל שעל המבקש לשאת בו כתוצאה מהרשעתו וגזירת דינו בשני תיקי סמים חמורים אינו סוטה ממדיניות הענישה הנוהגת והמקובלת ואינו מצדיק התערבות, לבטח שלא במסגרת גלגול שלישי.

9. אי לכך לא מצאנו מקום ליתן רשות ערעור. הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"הבשבתהשע"ט (31.1.2019).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט